

Hoogheemraadschap van
Rijnland

**Aanleg
natuurvriendelijke
oevers Zoetermeer
fase 2**

**Ontwerp projectplan op
basis van art. 5.4 van de
Waterwet**

Archimedesweg 1
Postadres:
postbus 156
2300 AD Leiden

KvK nr: 51137747

telefoon: (071) 30 63 063
telefax: (071) 51 23 916
internet: www.rijnland.net
e-mail: post@rijnland.net

BTW nr: NL813766928B01

kenmerk: 23.037519
auteur:
datum: 16/05/2023

project:
dossier: dig-7191/006

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	3
1.	Inleiding en leeswijzer	5
2.	Projectomschrijving (wat gaan we doen)	6
2.1	Aanleiding en doel van het project.....	6
2.2	Wat is een projectplan?.....	7
2.3	Inhoud en omvang van het project	7
2.3.1	Oevers	8
3.	Beleidskader (waarom gaan we het doen)	9
3.1.	Beleid Rijnland.....	9
3.1.1.	Nota Schoon Water 2 en 3.....	9
3.1.2.	Beleidsregel 5 dempingen	9
3.1.3.	Legger	9
3.2.	Beleid gemeente	9
4.	Projectuitvoering (hoe gaan we het doen)	10
4.1	Uitgevoerde onderzoeken.....	10
4.2	Uitgangspunten.....	11
4.2.1	Planning.....	11
4.2.2	Aanbesteding.....	11
4.2.3	Randvoorwaarden	11
4.2.4	Legger	11
4.3	Realisatie	12
4.4	Samenwerking.....	13
4.5	Graven en dempen	13
4.6	Onderhoud	13
5.	Consequenties voor derden en beperking nadelige effecten	14
5.1	Impact op de omgeving	14
5.2	Beperking nadelige effecten.....	14
5.3	Nadeelcompensatie	14
6.	Besluitvormingsprocedure	16
7.	Bijlagen	17
7.1	Tekeningen	17
7.2	Tabel met GIS-code.....	17

1 Samenvatting

In het vastgestelde VV-besluit (18.159575) van 30 januari 2019 zijn de ambities van het hoogheemraadschap van Rijnland aangegeven in relatie tot de Kaderrichtlijn Water (KRW) waterlichamen in Zoetermeer. De ambities gaan o.a. in op het verbeteren van de waterkwaliteit van de Vaarten van de Nieuwe Driemanspolder.

De gemeente Zoetermeer heeft via de Visie Biodiversiteit (2013) en het vastgestelde 4^e Programma Duurzaam & Groen van februari 2020 ambities gesteld over het verhogen van de biodiversiteit en ecologie op haar grondgebied, door het zoveel mogelijk realiseren van natuurvriendelijke oevers langs plassen en watergangen. Beide organisaties werken nauw samen in het KRW project, waarbij de doelstellingen tot uitvoering gebracht moeten gaan worden. Het project heeft de werknaam "Ons Blauwe Goud" meegekregen.

Langs een gedeelte van het Westerpark, Meerzicht en Binnenpark in de gemeente Zoetermeer worden gedeeltes van de oevers waar nu harde beschoeiing of steile taluds aanwezig zijn, aangepast naar een natuurvriendelijke inrichting. De aanpassingen van de oevers zijn kleinschalig, maar hebben wel een groot effect op de biodiversiteit. Taluds worden verflauwd waarbij een zone ontstaat tussen nat en droog waar op geschikte locaties ook waterplanten worden aangeplant en zich kunnen gaan ontwikkelen. Daarnaast ontstaat er ook een zone voor het inzaaien van het dotterbloemmengsel en het margrietmengsel.

De uitvoering van het project zorgt in de openbare ruimte voor enige overlast. In de procedure tot opdracht voor uitvoering worden eisen gesteld aan het bereikbaar houden voor derden van het werkgebied en de veiligheid waarmee dat moet gebeuren. De aannemer verplicht zich bij het aannemen van het werk om een communicatie- en verkeersplan in te dienen. Vanuit het gestelde in dit plan zal de directie UAV/dagelijks toezicht op de werkzaamheden houden en eisen kunnen stellen aan de kwaliteit hiervan.

1. Inleiding en leeswijzer

Het Hoogheemraadschap van Rijnland (Rijnland) is verantwoordelijk voor het beheer van watersystemen in zijn beheergebied. Voor het verbeteren van de waterhuishouding kan het nodig zijn dat maatregelen worden getroffen. Deze maatregelen bestaan in dit geval uit het wijzigen van waterstaatswerken door het aanleggen van natuurvriendelijke oevers (hierna soms ook nvo's genoemd).

In hoofdstuk 2 wordt toegelicht wat we gaan doen.

In hoofdstuk 3 wordt toegelicht waarom we dit doen.

In hoofdstuk 4 wordt toegelicht hoe we dat gaan doen.

In hoofdstuk 5 wordt toegelicht hoe we omgaan met eventuele nadelige effecten.

In hoofdstuk 6 wordt toegelicht hoe de besluitvorming verloopt.

2. Projectomschrijving (wat gaan we doen)

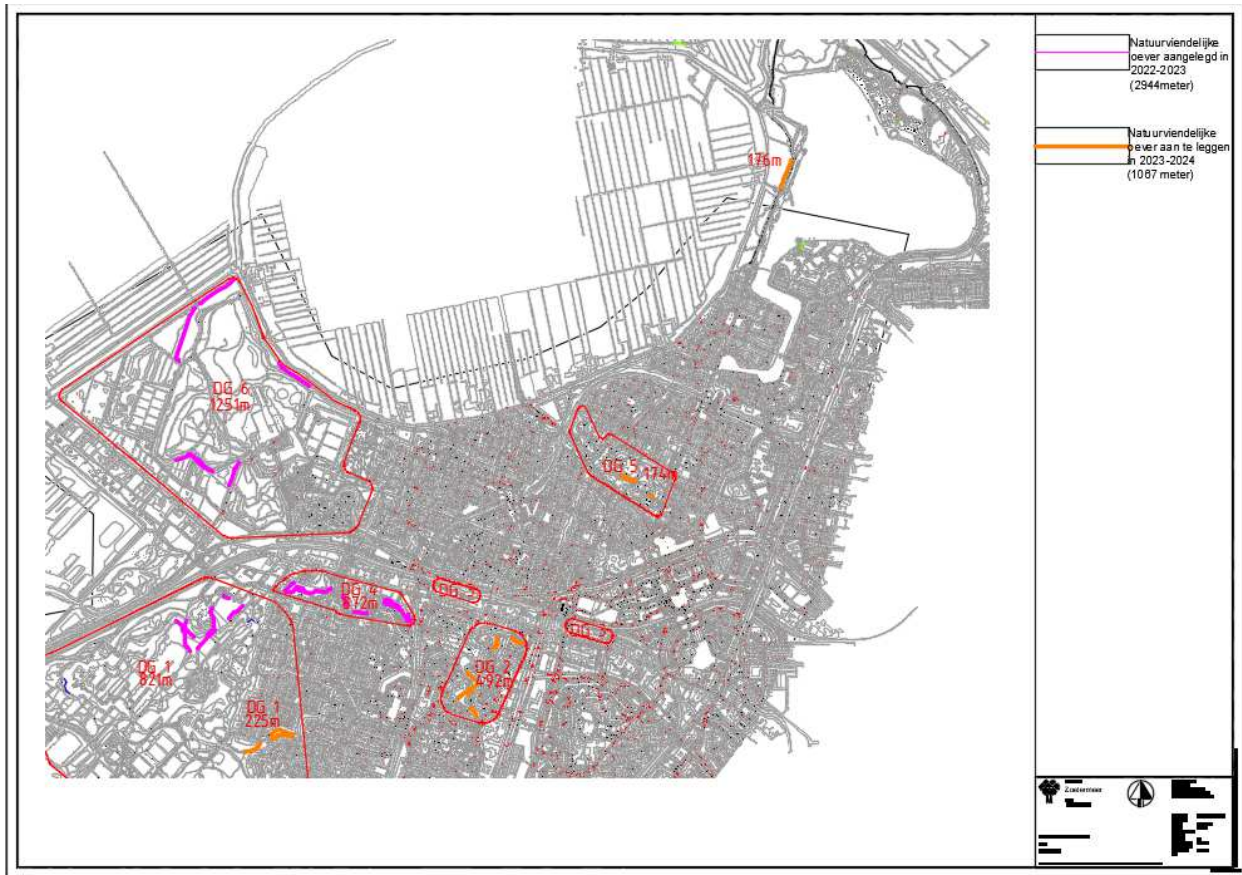
2.1 Aanleiding en doel van het project

Dit project draagt bij aan de verwezenlijking van de in artikel 2.1 van de Waterwet genoemde doelstellingen. Reden voor dit project is de uitvoering van de KRW maatregelen opgevoerd in het vastgestelde VV-besluit (18.159575) van 30 januari 2019. Met de maatregel voor de aanleg van nvo's wordt maximaal ingezet op verbetering van de ecologische waterkwaliteit.

De gemeente Zoetermeer heeft via de Visie Biodiversiteit (2013) en het vastgestelde 4^e Programma Duurzaam & Groen van februari 2020 ambities gesteld over het verhogen van de biodiversiteit en ecologie op haar grondgebied, door het zoveel mogelijk realiseren van natuurvriendelijke oevers langs plassen en watergangen. Beide organisaties werken nauw samen in het KRW project, waarbij de doelstellingen tot uitvoering gebracht moeten gaan worden. Het project heeft de werknaam "Ons Blauwe Goud" meegekregen.

Het totale project van de aanleg van natuurvriendelijke oevers binnen "Ons Blauwe Goud" gaat over de aanleg van ongeveer 5-7 km oever langs bestaande en te graven watergangen in Zoetermeer. In fase 1 van dit project zijn er in 2022/2023 oevers aangelegd in het Westerpark, het Buytenpark, het Zalkerbos en de Zonnenberg. In fase 2 van dit project (najaar 2023) worden er oevers aangelegd in de wijken Meerzicht, Westerpark en Binnenpark. De keuze van deze oevers wordt gemaakt door de projectgroep, bestaande uit medewerkers van het Hoogheemraadschap van Rijnland en de gemeente Zoetermeer.

De deelgebieden Meerzicht, Westerpark en Binnenpark liggen in DG-1, DG-2, DG-3 en DG5 (figuur 1).

Figuur 1 Overzicht van de deelgebieden van 2023

Van de oevers zijn afzonderlijke situatietekeningen opgesteld (bijlage 1).

2.2 Wat is een projectplan?

In het kader van dit project is Rijnland samen met de gemeente Zoetermeer van plan om nvo's aan te leggen langs primaire watergangen. Op basis van artikel 5.4 van de Waterwet dient voor de aanleg of wijziging van oppervlaktewateren een projectplan vastgesteld te worden. Op grond van het tweede lid van artikel 5.4 dient een projectplan tenminste het volgende te bevatten:

- een beschrijving van het betrokken werk;
- de wijze waarop het wordt uitgevoerd; en
- een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

2.3 Inhoud en omvang van het project

De werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de uitvoeringsregels van de gemeente Zoetermeer, rekening houdend met de Keur van het hoogheemraadschap voor handelingen in het watersysteem.

2.3.1 Oevers

Langs een gedeelte van het Westerpark, Meerzicht en het Binnenpark worden de oevers waar nu harde beschoeiing of een steil talud aanwezig is, aangepast naar een natuurvriendelijke inrichting. De aanpassingen van de oevers zijn kleinschalig, maar hebben wel een groot effect op de biodiversiteit. Taluds worden verflauwd waarbij een zone ontstaat tussen nat en droog waar waterplanten zich kunnen ontwikkelen.

De principeprofielen en ontwerpen zijn toegevoegd als bijlage 1 bij dit plan.

3. Beleidskader (waarom gaan we het doen)

3.1. Beleid Rijnland

Rijnland werkt aan een goede waterkwaliteit en ecologie. Sinds 2000 valt deze opgave onder de Europese KaderRichtlijn Water (KRW). In 2009 heeft het Hoogheemraadschap samen met de provincies en gemeenten een omvangrijk plan opgesteld om in alle wateren een goede toestand te kunnen bereiken. De uitvoering van dit plan werd verspreid over een drietal uitvoeringstermijnen van elk zes jaar (2010-2027).

3.1.1. Nota Schoon Water 2 en 3

Rijnland heeft in de Nota Schoon Water 2 (NSW2), ontwerp KRW-programma tweede uitvoeringstermijn KRW, vervolg gegeven aan de eigen doelen en de Europese wetgeving. De Nota is in de VV van februari 2014 als kadernota vastgesteld. De Vaarten Nieuwe Driemanspolder zijn aangewezen als KRW-waterlichaam (code NL13_26-2) en als zodanig benoemd in de NSW2 en NSW3. De maatregelen zijn opgenomen binnen de tweede uitvoeringstermijn (periode 2016-2021) en lopen door in de derde uitvoeringstermijn. Hiermee passen de verdere voorbereidingen van de realisatie van de projectmaatregelen binnen het beleid van Rijnland.

3.1.2. Beleidsregel 5 dempingen

Bij het aanleggen van natuurvriendelijke oevers kan effectief sprake zijn van dempingen waarbij de wateroppervlakte wordt verminderd door grondaanvullingen die tot boven de waterlijn worden aangebracht. Het verlies aan wateroppervlakte wordt in het project zelf gecompenseerd (zie de waterbalans in figuur 2) .

3.1.3. Legger

Na de realisatie van het werk dienen de gewijzigde en nieuwe waterstaatwerken te worden vastgelegd in de legger van Rijnland. Dit betreft de ligging, vorm, afmetingen en constructie van de waterstaatswerken met eventuele beschermingszones en onderhoudsplichten en/of -verplichtingen. De wijziging van de legger kent een aparte procedure.

3.2. Beleid gemeente

De gemeente Zoetermeer heeft via de Visie Biodiversiteit (2013) en het vastgestelde 4^e Programma Duurzaam & Groen van februari 2020 ambities gesteld over het verhogen van de biodiversiteit en ecologie op haar grondgebied, door het zoveel mogelijk realiseren van natuurvriendelijke oevers langs plassen en watergangen. Beide organisaties werken nauw samen in het KRW project, waarbij de doelstellingen tot uitvoering gebracht moeten gaan worden. Het project heeft de werknaam "Ons Blauwe Goud" meegekregen.

4. Projectuitvoering (hoe gaan we het doen)

De wijze waarop het project wordt uitgevoerd, is hier beschreven.

4.1 Uitgevoerde onderzoeken

De volgende onderzoeken zijn uitgevoerd:

- Memo historisch onderzoek bij melding Besluit bodemkwaliteit d.d. 3-2-2023 door Wim kippers met kenmerk 23.042499, waarbij is onderzocht wat de bodemkwaliteit is van de ontgravingslocaties.
- Flora- en faunaonderzoek d.d. 06-03-2023 door Bureau Stadsnatuur met kenmerk 23.042498 (notitie 2798) waarin een verkennend onderzoek (een zogenaamde 'quick scan') in het kader van de Wet Natuurbescherming is gedaan.
- Vooronderzoek Conventionele Explosieven d.d. 09-04-2020 door Saricon met kenmerk 21.086185 (19S070-VO-02) waarin onderzocht is waar zich niet-gesprongen explosieven zouden kunnen bevinden, nge.
- Vooronderzoek Conventionele Explosieven d.d. 19-12-2019 door RPS met kenmerk 21.079545 (Ref.: 1905933A00-R19-1194) Definitief HVO CE Jagersbos Westerpark.
- Detectie onderzoek CE d.d 1-03-2023 door van Den Herik. (REF:UO23072-id), waarin detectiewerkzaamheden in het veld uitgevoerd zijn in Meerzicht.

Vanuit een KLIC melding is een overzicht van de ondergrondse infrastructuur opgesteld.

Er zijn X,Y,Z metingen verricht om de juiste ontwerpprofielen vast te kunnen stellen. Dit als uitbreiding van de BGT gegevens. De profielen zijn aangegeven op de tekeningen in bijlagen 1.

Er is bureauonderzoek gedaan op het gebied van NGE (Niet gesprongen explosieven) en een vervolgonderzoek uitgevoerd.

Er is een quick scan flora en fauna uitgevoerd door Bureau Stadsnatuur uit Rotterdam. De conclusies zijn als volgt: op een paar locaties bestaan delen enkel uit gazon en beschoeiing. Op deze delen kunnen de werkzaamheden vroeger starten mits dit geen verstoring oplevert voor de delen van de locaties die wel een broedgeval kunnen hebben. Bosschages en riet op de oever zijn bijvoorbeeld delen waar de werkzaamheden pas echt na het broedseizoen gestart kunnen worden. Op bijvoorbeeld locatie 3 (Meerzichtlaan), locatie 4 (Speelboerderij het Buitenbeest) en locatie 7 (Binnenpark oost) kan begonnen worden met de werkzaamheden op de delen waar geen oevervegetatie groeit. Bij locatie 3 in de bocht is een Meerkoet nest aangetroffen en deze waarschijnlijk nog tot eind augustus broedt. De uitvoering van dit gedeelte zal in het najaar van 2023 gedaan worden.

4.2 Uitgangspunten

De werkzaamheden worden uitgevoerd in opdracht van de gemeente Zoetermeer. Het is een samenwerking met het hoogheemraadschap van Rijnland vanuit het project Ons Blauwe Goud waarin afspraken zijn gemaakt voor de co-financiering van de maatregel. De projectgroep is opgebouwd uit medewerkers van beide organisaties. Communicatie vindt plaats vanuit de vastgestelde communicatiestrategie van het project Ons Blauwe Goud.

4.2.1 Planning

De werkzaamheden zijn civieltechnisch voorbereid en worden eind 2023 afgerond. Gunning van de werkzaamheden volgt ruim voor de bouwvak vakantie. Start werkzaamheden aanleg zijn direct na de bouwvak 2023. Duur werkzaamheden tot aan kerstvakantie van 2023. Situationeel kan langer dan deze datum gewerkt worden in overleg met het bevoegd gezag Flora en faunawet.

4.2.2 Aanbesteding

De uitvraag voor het werk vindt plaats in mei/juni 2023.

4.2.3 Randvoorwaarden

De realisatie van het project kan plaatsvinden binnen de vigerende bestemmingplannen van de gemeenten Zoetermeer. De uitgevoerde Memo historisch onderzoek geven geen aanleiding voor het nemen van extra veiligheidsmaatregelen. Er is ook geen aanleiding om te vermoeden dat er een geval van bodemverontreiniging aanwezig is binnen het projectgebied.

Het vervolgonderzoek van NGE loopt nog tijdens de publicatie van het plan en kan invloed hebben op de uitvoering en/of het ontwerp.

In het kader van de Wet Natuurbescherming is een quick scan flora en fauna uitgevoerd. Op locatie 3 dient na augustus te worden gestart i.v.m. een meerkoet nest. Op de rest van de locaties mits er geen broedende vogels aanwezig zijn hoeft er geen rekening gehouden te worden met het broedseizoen en kan er midden augustus worden gestart. Er is geen aanleiding tot een vervolg onderzoek.

4.2.4 Legger

De eigendomssituatie van de percelen blijft ongewijzigd, de oevers worden gerealiseerd op percelen van de gemeente.

4.4 Samenwerking

Sinds de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst voor Ons Blauwe Goud in 2021, werken de gemeente Zoetermeer en Rijnland samen aan de gezamenlijke doelen. De uitvoeringswerkzaamheden worden uitgevoerd door de samenwerkende overheden. De gemeente is namens de samenwerkende partijen de penvoerder. Het werk zal ook namens de samenwerkende partijen door gemeente Zoetermeer worden aanbesteed.

4.5 Graven en dempen

Vanwege de nu veelal steile taluds en de gestelde eisen aan een natuurvriendelijke oever zal er in enkele situaties sprake zijn van ophoging van het bestaande talud om de oever te verflauwen. Dit zal gedeeltelijk doorgezet worden onder de waterlijn.

In de profielen in bijlage 1 is de aard en omvang van de aanvullingen duidelijk aangegeven.

Daar waar het ontwerp technisch beter of fraaier is om een gedeelte van een watergang te dempen zal dit gecompenseerd worden door de waterlijn op te schuiven bij meerdere profielen binnen dit project waardoor meer wateroppervlakte ontstaat. Dit pakt voor het project positief uit qua vermeerdering van de wateroppervlakte – zie figuur 2.

4.6 Onderhoud

Een vastgesteld deelproject binnen Ons Blauwe Goud is het gezamenlijk (door beide organisaties) op te stellen beheerplan voor de aangelegde oevers en deze te implementeren in de onderhoudscyclus van de beide organisaties.

Uitgangspunt is dat de natte taluds in beheer en onderhoud komen bij Rijnland en opgenomen worden in de Legger van Rijnland. Al het overige (bovenwaterprofiel) komt en/of blijft in beheer en onderhoud bij de gemeente.

5. Consequenties voor derden en beperking nadelige effecten

De realisatie van het project heeft invloed op de omgeving. Bij de uitvoering van de werkzaamheden en de wijziging van het waterstaatswerk worden belangen van derden in het oog gehouden en waar mogelijk worden nadelige effecten beperkt.

5.1 Impact op de omgeving

De uitvoering van het project zorgt in de openbare ruimte voor enige overlast.

Fase 1 van het project Natuurvriendelijke Oevers is voltooid. De aanleg van fase 2 start na de bouwvak, op 15 augustus, op 3 locaties. Voor we met de aanleg van fase 2 aan de slag gaan, informeren we de omgeving. Bewoners ontvangen een brief over de ter inzage legging van dit plan en kunnen de benodigde informatie vinden op het platform van Ons Blauwe Goud.

5.2 Beperking nadelige effecten

Teneinde nadelige effecten te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken wordt rekening gehouden met diverse belangen.

- In een vroeg stadium is de uitvoering van het project afgestemd intern bij de gemeente Zoetermeer en bij Rijnland. Omwonenden zijn geïnformeerd over het plan door middel van een bewonersbrief.
- Schade aan aanwezige beschermde flora en fauna wordt voorkomen door te werken volgens de 'gedragscode Wet Natuurbescherming voor waterschappen' en daarop gebaseerde werkprotocollen van Rijnland. In die werkprotocollen staat hoe in de praktijk moet worden omgegaan met beschermde soorten. Aanvullend daarop worden toegesneden ecologische werkprotocollen (van de gemeente en Rijnland) gevolgd bij de uitvoering. Alle daarin beschreven maatregelen zorgen ervoor dat er geen nadelige effecten zijn voor beschermde flora en fauna, waardoor er geen ontheffing ingevolge de Wet natuurbescherming nodig is;
- Bij de uitvoering van het werk wordt waar mogelijk overlast voor recreatie (denk aan: voet- en fietsverkeer, vissers) voorkomen;
- Bestaande bebouwing en objecten kunnen blijven gehandhaafd, tenzij deze illegaal aanwezig zijn. Werkzaamheden mogen geen schade toebrengen aan bebouwing of wegen.
- Gedempt polderwater zal worden gecompenseerd;
- Er zal overdag worden gewerkt en niet in het weekend of tijdens feestdagen.

5.3 Nadeelcompensatie

Vanwege eventuele schadelijke effecten die gepaard gaan met de uitvoering of realisatie van dit project staat het een ieder vrij om met een beroep op artikel 7.14 van de Waterwet en de nadeelcompensatieverordening van Rijnland bij dijkgraaf en hoogheemraden een gemotiveerd en onderbouwd verzoek in te dienen vanwege geleden schade. Dit nadeelcompensatieverzoek wordt door middel van een aparte procedure in

behandeling genomen. Na het indienen van het nadeelcompensatieverzoek wordt deze beoordeeld en wordt bezien of er recht bestaat op een tegemoetkoming in de geleden schade.

In plaats van het beperken van schade door middel van een eventueel toe te kennen schadevergoeding kan ook een minnelijke regeling worden getroffen. Rijnland zal hierbij aansluiting zoeken bij eventueel door Rijnland opgestelde nadeelcompensatierichtlijnen.

6. Besluitvormingsprocedure

Dit projectplan is een besluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Dit besluit is voorbereid door toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Het verloop van de procedure op grond van afdeling 3.4 ziet er als volgt uit: Voorafgaand aan het vaststellen van een definitief projectplan, is eerst dit ontwerp-projectplan opgesteld. In het digitale Waterschapsblad is dit ontwerp-projectplan gepubliceerd en belanghebbenden kunnen gedurende een termijn van zes weken een schriftelijke zienswijze op dit projectplan kenbaar maken bij Rijnland. Na afloop van deze termijn worden de zienswijzen beoordeeld en wordt bezien of deze aanleiding zijn het ontwerp-projectplan aan te passen. Nadat het definitieve projectplan namens dijkgraaf en hoogheemraden is vastgesteld, wordt het definitieve projectplan bekendgemaakt in het Waterschapsblad. Na bekendmaking treedt het projectplan in werking. Na bekendmaking in het Waterschapsblad kunnen belanghebbenden beroep instellen bij de rechtbank Den Haag. Projectplannen vallen onder de Crisis- en herstelwet. Dit betekent dat indien beroep wordt ingesteld, het beroepschrift beroepsgronden dient te bevatten. Indien dit niet het geval is, wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard. Eveneens betekent toepassing van de Crisis- en herstelwet dat na afloop van de beroepstermijn de beroepsgronden niet kunnen worden aangevuld.

7. Bijlagen

7.1 Tekeningen

Bijlage 1

TE1-DO-NVO-V3.1 (Uitvoeringstekening)

TE2-DO-NVO-V3.1 (Uitvoeringstekening)

TE3-DO-NVO-V3.1 (Uitvoeringstekening)

TE4-DO-NVO-V3.1 (Uitvoeringstekening)

TE5-DO-NVO-V3.1 (Uitvoeringstekening)

TE6-DO-NVO-V3.1 (Uitvoeringstekening)

TE7-DO-NVO-V3.1 (Uitvoeringstekening)

TE8-DO-NVO-V3.1 (Uitvoeringstekening)

DD1-DO-NVO-3.1 (Profiel- en detailtekeningen)

DD2-DO-NVO-3.1 (Profiel- en detailtekeningen)

7.2 Tabel met GIS-code

watergangnaam	Legger-codes
Westerpark	247-058-00043
	247-058-00043
Meerzicht	247-058-00020
	247-058-00063
	247-058-00047
	247-058-00391
Binnenpark	247-058-00768
	247-058-00139